

SUDAC VRHOVNOG SUDA DAMIR KONTREC O RBA BANCIMA I PRITISCIMA NA PRAVOSUĐE

DAMIR KONTREC,
Predsjednik Udruge
hrvatskih sudaca i jedan
od članova Vrhovnog
suda, ispred zgrade
Pravnog fakulteta
u Splitu

TOM DUBRAVEC/HANZA MEDIA

Političari se trebaju riješiti virusa komentiranja sudskih odluka

➔ Političari bi se trebali riješiti virusa komentiranja jer na taj način najbolje mogu popraviti dojam koji su djelomično i sami stvorili tako što komentiranje sudskih odluka koriste za postizanje političkih ciljeva. Neka se ograniče na komentiranje izvršne i zakonodavne vlasti, to je politika. Sudbena vlast i sudske odluke nisu politika. Ako je to i dalje nejasno, neka pročitaju naš Ustav

Sudac Vrhovnog suda, predsjednik Građanskog odjela Vrhovnog suda, ujedno i predsjednik Udruge hrvatskih sudaca Damir Kontrec proteklih dana ušao je u žižu javnosti nakon što je komentirao postupak RBA banke. O tome, ali i drugim aktualnim temama vezanim uz hrvatske suce porazgovarali smo s Kontrecem.

JOŠKO DADIĆ

Kazali ste da je postupak RBA banke pokušaj nedopustivog pritiska na suce. Nakon vaše reakcije uslijedile su brojne druge, koje su redom osudile ponašanja ove banke. Je li vam se poslije iz RBA banke itko javio s kakvim novim tumačenjem svoga postupka?

Bi li se RBA banka ovako ponašala kod kuće?

– Ne, no to nije bilo ni potrebno. Moja je reakcija uslijedila nakon što sam dobio novinarski upit portala index.hr na ovu temu i nakon što sam pročitao objavljeni natječaj banke. Nezavisni saborski zastupnik Marin Škibola kazao je da RBA zaslužuje “da joj se oduzme dozvola za rad”. Dijelite li takvo mišljenje?
– To uopće nije u nadležnosti suda, već u nadležnosti Hr-

vatske narodne banke. Što će ona utvrditi i odlučiti, u to se ne bih miješao.

Bi li se ovako dotična banka ponašala u državi iz koje potječe?

– To bi bilo jako zanimljivo vidjeti. Nisam siguran, makar u njezinoj matičnoj državi ni drugi pritisci na sud raznih ad hoc grupa, udruga i pojedinaca nisu mogući, a ako se i dogodi, taj pritisak bude ravnomjerno i ravnopravno osuđen, jer javnost i građani znaju koje vrijednosti štiti neovisno sudstvo i zašto ono postoji.

Kakvu eventualnu kaznu zbog ovakvog pritiska na sud bi morao podnijeti RBA?

– Već sam prije rekao da to nije u nadležnosti sudbene vlasti, već Hrvatske narodne banke.

I u Udruzi “Franak” su šokirani postupanjem i načinom na koji RBA banka posluje u Hrvatskoj pa su pozvali DORH da se time pozabavi. Mislite li da se DORH treba pozabaviti ovim slučajem?

– Nadležno državno odvjetništvo vrlo dobro zna kada treba pokrenuti izvide i kazneni postupak. Nije etično da sudac iznosi mišljenje preko medija o tome što bi nadležno tijelo za kazneni progon trebalo, a što ne bi trebalo raditi.

Iako se “Ustavom Republike

JOŠ JEDNO PISMO UMIROVLJENIČKIH UDRUGA

Propada nam novac iz Europe, a s njim i naš san o dizalima!

➔ Građani znaju da će veliki dio od 10,7 milijardi europskih eura za razdoblje 2014.-2020. ostati neutrošeno, a oni ostati bez mogućnosti povoljne ugradnje dizala, koja za većinu znači svakodnevno olakšanje življenja, poručuju u pismu premijeru

JOŠKO PONOŠ/HANZA MEDIA

Hrvatske jamči samostalnost i neovisnost sudbene vlasti", ona se u Hrvatskoj još bori za takav svoj položaj.

– Sudbena vlast je samostalna i neovisna. Druga je stvar što političari, raznorazni "analitičari" pa i mediji svojim komentarima stvaraju suptilan dojam.

Ti su komentari utemeljeni na banaliziranju i generaliziranju, a u najvećoj su mjeri posljedica nerazumijevanja što znači samostalnost i neovisnost. Samostalnost označava to da suci sude na temelju unaprijed određenih pravila, jednako prema svima. Nitko "sa strane" nema pravo utjecati na postupak i odluke. Svaki neuravnoteženi komentar, a osobito pritisci na sud su ugrožavanje samostalnosti. Suci se s tim znaju nositi, ali javnost očito ne, jer misle da takvi postupci imaju neki utjecaj. U stvarnosti nemaju nikakav, ali stvaraju dojam.

Jednako je s izjavama političara koji također komentiraju postupke u tijeku. Njihove izjave kod sudaca nemaju nikakav efekt, ali kod javnosti očito imaju. U biti je žalosno da se za takav položaj bore suci, a ne oni kojima je u interesu da je sudstvo stvarno neovisno i da se ne urušava njegov položaj kad god neko me padne na pamet i zbog bilo kojeg razloga.

Ako je ovaj slučaj s bankom znak da se to mijenja i da će se svaki pritisak jednako cijeniti i osuditi, to je dobar početak.

I sudstvo se treba otvoriti javnosti

Što bi, po vašem mišljenju, još trebalo poduzeti kako bi se ostvarila samostalnost i neovisnost sudstva?

– Ona je ostvarena, samo se očito treba raditi na dojamu. Suci moraju reagirati primjenom zakona bez straha, jednako prema svima i bez odugovlačenja.

Komentiranje sudskih odluka je dobrodošlo ako je uravnoteženo i ako se temelji na činjenicama iz postupka i barem osnovnog poznavanja postupka i zakona.

Suci ili bolje reći predsjednici sudova morali bi shvatiti potrebe vremena i proaktivnije obavještavati javnost o odlukama za koje postoji interes javnosti, koje su važne za izgradnju odnosa u društvu i moraju jednostavno osjetiti kada je to primjereno. Tako sudovi nisu vijest, već stvaraju vijest.

Političari bi se trebali riješiti virusa komentiranja jer na taj način najbolje mogu popraviti dojam koji su djelomično i sami stvorili tako što komentiranjem sudskih odluka koriste za postizanje političkih ciljeva.

Neka se ograniče na komentiranje izvršne i zakonodavne vlasti, to je politika. Sudbena vlast i sudske odluke nisu politika. Ako je to i dalje

nejasno, neka pročitaju naš Ustav te odluku Europskog suda za ljudska prava u predmetu "Peša protiv Hrvatske". Jesu li vam kao predsjedniku Udruge hrvatskih sudaca poznati slučajevi pritiska na suce zbog donošenja presuda?

– Ne.

Jeste li u posljednje dvije godine imali pokušaj pritiska na vas osobno?

– Nikada u svojoj sudačkoj karijeri nisam bio izložen pritisku.

Jesu li vam se na pritiske žalili poznati suci?

– Ne.

Je li, po vašem mišljenju, Vrhovni sud dovoljno zaštićen od političkih pritiska?

– Potpuno. Političkih pritiska na VSRH-a nema. Ima pritiska izvana, raznoraznih protesta, pa imamo i plan pritiska. Mislim na ovaj plan s RBA bankom.

Sve su to pritisci i svi oni žele utjecati na postupanje sudova. Srećom, suci se s tim pritiscima znaju jako dobro nositi i bilo bi dobro da se ta poruka konačno prenese.

Suci neće suditi kako zainteresirani misle, kako bi htjeli ili kako misle da bi bilo dobro. Suci ne donose popularne odluke nego sude na temelju činjenica i prava.

Neki suci nisu zaštićeni niti u sudnici

Javlju li vam se, kao predsjedniku Hrvatske udruge sudaca, kolege s problemima? S kojima ponajviše?

– U pravilu su to problemi s ocjenjivanjem rada, metodologijom ocjenjivanja, okvirnim mjerilima za rad sudaca, novinama koje se uvode i slično.

Smatrate li još uvijek da hrvatski suci moraju podnositi imovinske kartice?

– To je pitanje odlučeno, a čemu služi objava najbolje se vidi iz primjera kolegice Golub. Hrvatski suci ne rade direktno s pripadnicima MUP-a, s njima radi Državno odvjetništvo, zajedno izlaze na očevid. Mislite li da su hrvatski suci o kojima brine Pravosudna policija dovoljno zaštićeni u odnosu na tužitelje?

– Pravosudnih policajaca nedostaje. Nema odgovarajuće zaštite na svim sudovima u RH.

Nadam se da poplava protesta, a osobito komentari na pojedinim mrežnim stranicama, posebno društvenim mrežama koje očito sadrže mržnju i nasilje, neće dovesti do tragičnih događaja prema sucima koje smo, nažalost, imali. Očito je sada vrijeme da se na to upozori.

Poznat je da je Ustavni sud stopirao početak rada Visokog kaznenog suda? S obzirom na to kakva je sada sudbina ovog suda?

– Sudbina je u rukama Ustavnog suda i nadam se da će on uskoro donijeti odluku. Stav UHS-a i VSRH-a je što se toga tiče poznat. ●

Koordinacijski odbor društava i udruge umirovljenika HP i HT, koji već četiri godine od hrvatske Vlade i resornog Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije traži realizaciju programa "Dostupnost do stana", razmotrio je do kuda su došli i što dalje poduzeti jer vrijeme za korištenje sredstava europskih fondova za razdoblje 2014.-2020. istječe i odlučio je još jednom poslati pismo hrvatskom premijeru Andreju Plenkoviću, nadajući se da će ovoga puta dobiti odgovor, ma kakav on bio.

LJUBICA VUKO

– S pripremama za korištenje EU sredstava u razdoblju 2021.-2027. s maksimalnim učešćem od 70 posto, uvidjeli smo da je sporadično, bez programa Vlade RH koji smo predlagali, počelo ugovaranje projekata u nekim ministarstvima. Jedino na realizaciji programa "Dostupnosti do stana" ni za razdoblje 2021.-2027. ni jedno od resornih ministarstava ništa ne radi.

Fali 10 tisuća dizala

Na izravna telefonska pitanja građana, pa i udruge branitelja, o stanju Programa, državna tajnica u Ministarstvu za regionalni razvoj i EU fondove odgovara da ne zna ništa

o programu "Dostupnosti do stana", tj. ugradnji dizala u višetažne stambene građevine uz korištenje sredstava iz EU fondova, što je bezočna laž – piše Želimir Manenica, predsjednik ovog koordinacijskog odbora, prenoseći zaključak umirovljenika kako im je jedino preostalo dostaviti premijeru već dostavljeni zahtjev iz listopada, na koji nisu dobili odgovor iz Vlade RH, niti Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, čak ni iz pristojnosti.

– Činjenica je da će u RH ostati neutrošeno najmanje 5 milijardi eura iz OP-a 2014.-2020. od 10,7 milijardi eura na raspolaganju, a u isto vrijeme se sada zalažete za veća sredstva iz EU fondova za razdoblje 2021.-2027. jer je Hrvatska zadnja primljena u EU, pa treba i više sredstava.

Zna administracija u EU-u koliko smo potrošili i koliko smo nezainteresirani za ta sredstva, jer se od tih sredstava ne može ništa iskoristiti za stranku ili neke pojedince. Nemojte se sramotiti u Uniji. Građani, gospodarstvo, socijala, zdravstvo i dr. za boljitak cijelog društva u RH, pa koga to zanima?

Vašu vlast sigurno ne. Živimo i "razvijamo" se iz poreza na potrošnju, a ne nekakvih 10,7 milijardi eura, beskamatno, nepovratno, pa kome to u RH

treba i još pravdati Uniji svaki potrošeni euro – piše Manenica premijeru Plenkoviću.

U pismu umirovljeničke udruge traže da Vlada hitno pošalje Europskoj komisiji program "Dostupnost do stana" za ugradnju 13.500 dizala u višetažne stambene građevine iz OP "Konkurentnost i kohezija" uz 85 posto sufinanciranja iz EU fondova. Program su Vladi i resornom ministarstvu dostavili prije više od 3 godine.

– U vašim tzv. tradicionalnim (HDZ) uporištima (Zagreb, Rijeka, Split, Osijek, Varaždin, Bjelovar, Velika Gorica) od 13.500 stambenih višetažnih građevina u RH, imamo pojedinačno popisano ukupno 10.088 višetažnih stambenih građevina bez dizala ili 74,73 posto u Hrvatskoj.

Građani znaju da će veliki dio od 10,7 milijardi eura za razdoblje 2014.-2020. ostati neutrošeno, a oni zahvaljujući osobno vama, ostati bez mogućnosti povoljne ugradnje dizala, koja za većinu građana, stanara, njihovu rodbinu i prijatelje, o servisnim službama (hitna pomoć, sanitetski prijevoz) da ne govorimo, znači svakodnevno olakšanje življenja – poručuju inicijatori ovog programa.

I domovima bi bilo lakše

Navode i kako je u tisku objavljen podatak da je u domovima za starije smješteno 17.000 starijih osoba, od 799.286 oso-

Od 13,5 tisuća stambenih višetažnih objekata, čak 10.088 ih je bez dizala, ili 74,73 posto

ba starijih od 65 godina koliko je bilo krajem 2016. godine. Objavljeno je da postoje liste čekanja (prijava) za smještaj u domove za 72.000 građana.

– Iz anketa, koje smo sporadično provodili među populacijom starijom od 65 godina u raznim (većim) gradovima, zaključili smo da gotovo 40 posto građana koji su podnijeli zahtjev za smještaj u dom ne bi tražilo ni trebalo taj smještaj, da u stambenim građevinama gdje žive postoje ugradena dizala i osiguran pristup kolicima do dizala.

Usvajanjem programa "Dostupnost do stana" indirektno bi utjecali i na pritisak i sve što isti prati, za smještaj u domove, što je i direktiva EU-a još iz prosinca 2012. godine ("Ostanak u stanovima").

Znamo, kao što smo naveli, da nemate vremena za realizaciju i operacionalizaciju Programa i naših zahtjeva od 3. listopada 2019., ali toliko vremena da date nalog resorima da to provedu, uključujući i nas, u kratkom roku, morate imati – istaknuto je u pismu premijeru. ●

NADAM SE DA POPLAVE PROTESTA, TE KOMENTARA NA MREŽAMA, NEĆE DOVESTI DO TRAGIČNIH DOGAĐAJA PREMA SUCIMA